

SOESTERBERG

Fietsroute Militair Erfgoed
 43 km, een fraaie route

2019

Fietsroutes op de heuvelrug
Centraal Bureau van Soesterberg

Legenda - u beweegt van onder naar boven in deze routekaart!

- ▲ Uw route
- ANWB paddestoel nummer
- ANWB fiets knooppunt
- Terugkeerpunt bij uitstapje
- 10 POI / monument
- 10 Museum

5

American Commissary
Links komt u langs verlaten gebouwen die dienst hebben gedaan als Commissary, de belastingvrije supermarkt met Ameri-kaanse producten voor de Amerikaanse troepen in Soesterberg. Members only helaas voor de Soesterbergers.

Rechtsaf Kampdwarweg
A28 oversteken

4

TNO
Een complex van TNO dat zich specifiek bezighoudt met experimenteel onderzoek naar prestaties van proefpersonen onder extreme omstandigheden. Zo staat hier de meest geavanceerde vluchtsimulator ter wereld (3G langs alle assen)

3

Centrum Mens en Luchtvaart
Het Centrum voor Mens en Luchtvaart, toonaangevend internationaal kennisinstituut dat trainingen en testen uitvoert op piloten en luchtvaartpersoneel. Zo staat er een grote centrifuge om piloten te trainen voor scherpe bochten.

2

Officers Casino.
Het Wehrmachtheim is in 1940 door de bezetters gebouwd als Casino (ontspanningsoord) voor officieren. Nu een rijks-monument. Na de oorlog is het door Defensie voor verschillende doeleinden gebruikt. Sinds 2008 tijdelijk hergebruikt, begin dit jaar verkocht voor herontwikkeling.

2

Odijkplein
Gedenkmonument voor in 1940-45 gefusilleerde verzetsmensen met als tekst 'OM DE VRIJHEID', symbool voor de vrijheid van meningsuiting. De 33 platanen verwijzen naar de door de bezetter op de vliegbasis gefusilleerde Nederlanders.

START **START**

10

Piramide van Austerlitz
Om verveling van zijn troepen tegen te gaan liet De Marmont in de herfst van 1804 van aarde en graszoden een monument bouwen in de stijl van de piramide van Gizeh - die hij in 1789 had bezocht tijdens de veldtocht met Napoleon.

11 Na hoogste punt

9

Gedenkplaats 16-10-1942
Na 600m rechts bij een bord vind u 50m het bos in een gedenkplaats. Hier werden 15 mannen uit kamp Amersfoort en Brabantse kampen geëxecuteerd als vergelding voor sabotageacties.

8

Militair terrein Leusder Heide
In 1804 vestigde de Franse generaal De Marmont zich op de heide. Na 1889 werd het gebied benut als militair oefenterrein, om in 1954 vanwege de Koude Oorlog als tank-oefenterrein voor publiek gesloten te worden.

- 10 Trekerweg
- 9 Oude Dribergseweg
- 8 Trekerlaan
- 7 Oude Woudsenbergseweg

7

Wallenburg
In 1797 vestigde zich hier Jean Marie Damblé uit Lotharingen. Na 1804 kon hij de paardenmest van de troepen van Napoleon gebruiken voor zijn hofstede. De put is 14m diep! De naam is afgeleid van de wallen om zijn akkers.

6 600m

6

AZC /Kamp van Zeist
In 1804 aangelegd door Franse en Bataafse troepen, in WO1 gebruikt voor de internering van 12000 Belgische vluchtelingen, na WOII Amerikaanse kernbunker, het Lockerbie proces vond hier plaats, nu detentiecentrum en AZC....

Legenda - u beweegt van onder naar boven in deze routekaart!

- ▲ Uw route
- ANWB paddestoel nummer
- ANWB fiets knooppunt
- Terugkeerpunt bij uitstapje
- 10 POI / monument
- 10 Museum

14

Kamp Amersfoort
Van 41-45 hebben hier circa 37000 politieke gevangenen vastgezet onder bevel van de SS. Na de oorlog grotendeels gesloopt, toch is de beklemming voelbaar gebleven. Openingstijden: di-vrij 9-17 uur (nov-feb 10-16 uur), zon en feestdagen 12-16 uur. Maandag en Zaterdag

22 **21**

13

Geallieerd ereveld op begraafplaats Oudleusden
Oudleusden heeft een lange geschiedenis met de oudste toren van Nederland (700 n.C.). Hier bevindt zich een recent gerestaureerd ereveld voor gesneuvelde Gemeenbest en Poolse militairen.

20 **Over A28**

12

Russisch ereveld
Als u bij de begraafplaats binnenrijdt ziet u links het ereveld waar sinds de jaren 40 een sluier van mysterie over hangt. Hier liggen 865 strijders van het Rode Leger begraven en het wordt nu nog druk bezocht door familieleden.

- 19
- 18
- 17
- 16
- 15
- 14 Na 2800m
- 13
- 12 Terug naar

11

Bezoekerscentrum Piramide
Als u verder doorgaat komt u bij de in Nederland wereldberoemde uitspanning van de Piramide van Austerlitz. Erbijn vindt u een charmant bezoekerscentrum met informatie en expo's over de Napoleontische tijd - entree gratis!

- 36
- 35
- 34 Na 60m
- 33
- 32

18

Militair oefenterrein Vlasakkers
Vroeger in gebruik voor vlasteelt is het een gebied met veel reliëf en twee heuvels van 54m hoogte. Hier bevinden zich ook een aantal grafheuvels uit de oertijd, het is sinds 1872 in gebruik als militair oefenterrein. Bijzondere natuur.

31 Na spoorweg meteen links
30 Deze kant blijven

17

Museum Bernhardkazerne
Hier bevinden zich cavalerievoertuigen, tanks, uniformen, handvuurwapens, schilderijen, schaalmodellen, zilveren voorwerpen en miniaturen in een boeiende collectie op het terrein van de kazerne. Open di-vrij 10:00 - 16:00 uur

- 29 Naar Aletta Jacobslaan
- 28 Prins Frederiklaan
- 27 Prins Willem Alexanderlaan

16

Belgenmonument
Tijdens WO I werden in het gebied tussen Soesterberg en Amersfoort tienduizenden vluchtelingen uit België geïnterneerd in barakken - zonder riolering, verwarming of elektra. Als dank werd door België dit monument aangelegd.

- 26 Belgenlaan
- 25 Utrechtseweg
- 24 Stichtse rotonde
- 23

15

Monument Koedriest
Op deze plek werd na de oorlog een massagraf met 77 Sovjet-Russische slachtoffers blootgelegd. Zij werden op 9 april 1942 gefusilleerd. Het monument is vernoemd naar de naam van het bosperceel.

- Paltzerweg**
- Heezerspoor w.z.**
- Weg oversteken en verder**
- Van Weerden Poelmanweg**
- Tunnel Heezerspoor o.z.**
- Monickenboschpad**
- Barchman Wuytterslaan**
- Museum Bernhardkazerne**
- Fockemalaan oversteken**
- Einde links**
- Tweede links**
- 1e links Belgenlaan**
- Bij rotonde naar overkant**
- Einde rechtsaf**
- Terug naar Laan 1914 en door**

Soesterberg ligt midden in het groen van de Utrechtse Heuvelrug en onderscheidt zich door een uniek verleden. In 1804 vestigden zich de Franse troepen in de nabijgelegen bossen bij Austerlitz met hun paarden. Achter Soesterberg ontstond een oefenterrein voor troepen en artillerie. Rond 1910 werd bij Soesterberg door twee visionaire ondernemers het eerste vliegveld van Nederland (en één van de eerste vliegvelden van Europa) ingericht op de heide ten noorden van het dorp.

In 1913 besloot Defensie het terrein te kopen en was de Nederlandse lucht-macht een feit. WO1 bracht duizenden Belgische vluchtelingen naar Nederland die in kampen werden opgevangen. Tienduizenden werden geïnterneerd tussen Soesterberg en Amersfoort onder erbarmelijke omstandigheden. Honderden vliegtuigen van de oorlog-voerenden werden in beslag-genomen na een noodlanding binnen de landsgrenzen en naar vliegveld Soesterberg vervoerd. In de nadagen van WO1 ontwikkelde de vliegheide zich tot een ware toeristische attractie met tienduizenden bezoekers per jaar. WO2 betekende overname van de vliegheide door de Duitsers, die er een modern vliegveld van maakten - met betonnen landingsbanen.

De Koude Oorlog maakte vervolgens dat het vliegveld in 1954 een NAVO-vliegveld werd, in gebruik door de Amerikaanse luchtmacht. Veel Amerikanen woonden met hun gezin in het dorp gedurende 40 jaar, sommige kinderen bezochten er de lagere scholen. De val van de Berlijnse muur in 1989 luidde het einde van de Amerikaanse aanwezigheid in; zij vertrokken in 1994 definitief en de basis werd overgenomen door de Nederlandse Luchtmacht tot de sluiting in 2008. De vestiging van het Nationaal Militair Museum op deze plek is passend. Nieuwe uitdagingen op het wereldtoneel maken dat de militaire aanwezigheid in en om Soesterberg actueel blijft - met een centrum voor cyberwarfare en een veilige plek voor onze nationale goudvoorraad.

Startbaan Vliegveld
Aangelegd in 1910 door twee ondernemende autohandelaren uit Den Haag. In 1913 gekocht door Defensie om te kijken of luchtvaart wel een toekomst had. Een Duitse upgrade en de Amerikaanse luchtmacht hebben de huidige vorm bepaald.

Sheltergebied
in de 6-daagse oorlog van 1967 slaagde Israël erin de hele luchtmacht van de tegenstander op de grond uit te schakelen. Daarom werd hals over kop besloten hier shelters te bouwen voor de gestationeerde vliegtuigen.

Asfaltbaan
Ingang Park Vliegbasis
08
P20601/001 ri Den Dolder

52
51

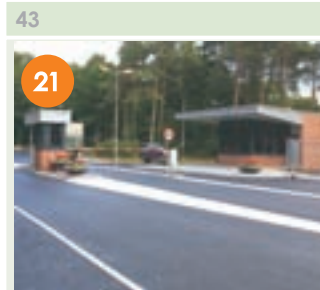
Historische Collectie Logistiek
Op kamp Soesterberg zijn de historische collectie bevoorradings- en transporttroepen, technische dienst en militaire administratie gevestigd. Echt sfeervol. Geel groen bord aan de weg. Open maandag en Woensdag van 10:00-15:00 uur.

50
49

48 Na 200m
47
46
45
44

1e McDrive in Nederland
Recht voor u ziet u de eerste McDrive in Nederland uit 1975, gebouwd voor de Amerikanen die gelegerd waren op vliegbasis Soesterberg. Indertijd een noviteit waarvoor men graag in de file stond.

42 Dolderse weg
41

Links Amersfoortsestraat
1e links Laan Blussé Oud Alblas

Oversteken naar Zeisterspoor
Einde fietspad links Mercury

Amerikaanse woonwijk
U komt door de wijken Mercury Gemini en Apollo die in de 70er jaren zijn gebouwd naar Amerikaans ontwerp voor de huisvesting van Amerikaanse gezinnen. Toen uniek met een carport en twee badkamers!

Fietspad links op (Mercury)
Kruising Kampweg oversteken
Einde fietspad links
Bij stoplicht re Universumlaan
N237 oversteken, linksaf

Doorrijden tot kruising N237
Camp New Amsterdam
Vanaf 1951 waren hier jachtsquadrons gehuisvest, vanaf 1954 werd het Camp New Amsterdam toen het Amerikaanse 32nd squadron kwam. De naam is gebleven, evenals Defensie. In 2022 wordt hier de Nederlandse goudvoorraad ondergebracht.

Na uitgang Park naar links
Op startbaan naar rechts

Startbaan
U kruist wederom de startbaan - het blijft een magisch moment. Met een lengte van 3200m konden hier heel grote vliegtuigen landen. Nu speelterrein voor vogels en straks benut voor duurzame energie-opwekking.

60 Wethouder Lemmenpad
59

NMM
Een ontwerp van Felix Claus Dick van Wageningen Architecten. Het museumcomplex omvat 45 hectare en heeft een tentoonstellingsoppervlak van 20.000 m2. Zeer de moeite waard. Open: di-zo 10:00 - 17:00 uur.

58
Bunkers munitieopslag
Veilig verscholen onder een dak van natuur staan hier sinds 1960 kolossale munitiebunkers van gewapend beton. De Navo naam was ESKIMO: Explosive Safety Knowledge Improvement Operation.

57 In Park Vliegbasis
56 Palz verlaten

55 Na 1800m
54
53 V. Weerden Poelmanweg

Ingang Park Vliegbasis rechts
Na Park Vliegbasis rechts

Doorrijden over fietspad
Bij munitiebunkers links
Oversteken en rechtdoor

Villa De Palz Vredecentrum
Het huidige pand dateert van 1876, met een koetshuis en herderswoning. De villa is gerestaureerd en is van het Herman van Veen Arts Centre. Het landgoed is ontworpen door Copijn en Springer en omvat 80 hectare. Prima Appeltaart en koffie!

De Palz betreden via zijhekje
Fietspad ri Soestduinen
Over kruising rechts

Dumoulin Kazerne Cyberrange
De kazerne werd in 1938 gebouwd naar aanleiding van het invoeren van de dienstplicht. Het Defensie Cyber Commando en Thales gaan hier een Cyberrange inrichten om alle varianten van een cyberoorlog te testen.

- 1 Odijkplein
- 2 Officierscasino
- 3 CML
- 4 TNO militair
- 5 Commissary
- 6 Kamp van Zeist
- 7 Wallenburg
- 8 Leusderheide
- 9 Gedenkplaats 40/45
- 10 Piramide Austerlitz
- 11 Informatiecentrum
- 12 Russisch Ereveld
- 13 Brits Ereveld
- 14 Kamp Amersfoort
- 15 Koedriest
- 16 Belgenmonument
- 17 Cavaleriemuseum
- 18 Vlasakkers
- 19 Sheltergebied
- 20 Startbaan
- 21 Camp New Amsterdam
- 22 Mc Drive
- 23 Amerikaanse Wijk
- 24 Logistiek Museum
- 25 Cyberrange Dumoulin
- 26 De Palz
- 27 Bunkers Munitieopslag
- 28 NMM
- 29 Startbaan
- 30 Marechasseekazerne

- START Odijkplein Soesterberg
- Point of Interest
- Museum
- ANWB Knooppunt
- ANWB Paddestoel
- Terugkeerpunt
- Horeca
- Militair terrein

62 Odijkplein

61 M. Montgomeryweg

Eindpunt
Marechasseekazerne
Tijdens het begin van de Koude Oorlog kwam er in de 50er jaren een golf van militarisering over midden Europa. Als gevolg daarvan ontstond er behoefte aan uitbreiding van faciliteiten. In 1956 is deze marechasseekazerne gebouwd. Nog steeds in gebruik door diverse diensten.
Na uitgang rechtdoor

En we zijn weer terug bij het begin! We hopen dat u heeft genoten van de tocht

C o l o f o n
Deze folder maakt deel uit van een serie wandel- en fietsroutes langs het historisch erfgoed rond Soesterberg en wordt uitgegeven door ONS (Ondernemers Netwerk Soesterberg). Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door Uit in Soest en de gemeente Soest.

Contact: Iliaconsult.nl@gmail.com
In samenwerking met Henk Schimmel.
5e druk 2019 - Alle rechten voorbehouden

